

WEBINARIUM

ngo.pl

Wszystko o składkach członkowskich w stowarzyszeniu

Anna Kuć, Krzysztof Śliwiński
28.08.2024

Anna Kuć – od ponad 20 lat związana z organizacjami pozarządowymi. Wieloletnia doradczyni i trenerka poradnictwa obywatelskiego. Od 7 lat doradza w zakresie aspektów formalno-prawnych dotyczących zakładania, prowadzenia i likwidacji organizacji. Członkini zespołu poradnik.ngo.pl, autorka artykułów poradniczych dla stowarzyszeń i fundacji.

Krzysztof Śliwiński – księgowy w Stowarzyszeniu Klon/Jawor, na co dzień udziela porad i konsultacji w poradnik.ngo.pl. Zajmuje się księgowością organizacji pozarządowych od 30 lat.

Plan spotkania

- 1** W jakich organizacjach zbiera się składki członkowskie, czy są obowiązkowe.
- 2** Jak uregulować składki w statucie stowarzyszenia. Podstawowe zasady ich zbierania.
- 3** Na co można wydać składki członkowskie. Składki a podatki.
- 4** Co odróżnia składkę od darowizny. Kiedy składka to składka, a kiedy opłata za usługę.
- 5** Księgowanie składek członkowskich.
- 6** Jak wplacam.ngo.pl może ułatwić zbieranie składek.

W jakich organizacjach zbiera się składki członkowskie, czy są obowiązkowe

Prawo o stowarzyszeniach [preambuła]

Zgodnie z preambułą tej ustawy jej uchwalenie następuje:

W celu stworzenia warunków do pełnej realizacji gwarantowanej przepisami Konstytucji **wolności zrzeszania się** zgodnie z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka i Międzynarodowym Paktem Praw Obywatelskich i Politycznych, **umożliwienia obywatelom równego**, bez względu na przekonania, prawa czynnego uczestniczenia **w życiu publicznym** i **wyrażania zróżnicowanych poglądów** oraz **realizacji indywidualnych zainteresowań**, a także uwzględniając tradycje i powszechnie uznawany dorobek ruchu stowarzyszeniowego.

W jakich organizacjach składki członkowskie

Składki członkowskie związane są ze stosunkiem **członkostwa** w organizacji (tam, gdzie warunkiem powstania i trwania podmiotu są członkowie).

Są to więc stowarzyszenia, koła gospodyń wiejskich, ale też np. związki zawodowe oraz inne podmioty, z których istnieniem związane jest członkostwo.

Np. fundacja to organizacja, z którą nie jest związane członkostwo, wobec czego składki członkowskie nie mogą być źródłem przychodów fundacji.

Czy składki w stowarzyszeniu są obowiązkowe?

Prawo o stowarzyszeniach – co wynika z przepisów

Statut musi regulować kwestię składek (zapisy ustawy dalej).

Nie ma analogicznego zapisu o konieczności uregulowania kwestii składek w regulaminie stowarzyszenia zwykłego.

Składki członkowskie

Pojawiają się na pierwszym miejscu wśród dochodów/źródłach majątku – zarówno w stowarzyszeniu „rejestrowym”, jak i w stowarzyszeniu zwykłym. To podkreśla niedochodowy charakter stowarzyszeń oraz istotność składek członkowskich dla utrzymania i trwania stowarzyszenia.

Nie ma jednak wprost zapisu stwierdzającego, że płacenie składek zawsze jest obowiązkowe (choć niektóre komentarze prawne wskazują, że to obowiązek).

Stowarzyszenie zarejestrowane w KRS

Ustawa Prawo o stowarzyszeniach:

Art. 10 ust. 1. Statut stowarzyszenia określa w szczególności:
(...)

7) sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich

Art. 33.

1. Majątek stowarzyszenia powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz z ofiarności publicznej.

Ustawa Prawo o stowarzyszeniach:

Art. 40. ust. 2. Osoby w liczbie co najmniej trzech, zamierzające założyć stowarzyszenie zwykłe, uchwalają regulamin działalności, określający w szczególności nazwę stowarzyszenia zwykłego, cel lub cele, teren i środki działania, siedzibę, przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie zwykłe albo zarząd, zasady dokonywania zmian regulaminu działalności, sposób nabycia i utraty członkostwa, a także sposób rozwiązania stowarzyszenia zwykłego.

Art. 42 ust. 2. Stowarzyszenie zwykłe uzyskuje środki na działalność ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz ofiarności publicznej.

Ustawa Prawo o stowarzyszeniach:

Art. 2.

1. Stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych.

2. Stowarzyszenie samodzielnie określa swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności.

3. Stowarzyszenie opiera działalność na pracy społecznej swoich członków.

Do prowadzenia swych spraw stowarzyszenie może zatrudniać pracowników, w tym swoich członków.

Cechy stowarzyszenia

Ludzie zakładają stowarzyszenie, aby coś razem robić. Sami ustalają zasady jego działania, które określają w statucie.

Stowarzyszenie jest niedochodowe i nie musi liczyć się z koniecznością płacenia składek – składania się na stowarzyszenie, aby istniało.

A drugiej strony stowarzyszenie to twór samorządny, niezależny – nikt nie może mu narzucać, że składki muszą być płacone, jeśli nie ma potrzeby zbierania pieniędzy, nie są potrzebne, aby stowarzyszenie mogło pełnić swoją misję.

Jak prawidłowo uregulować składki w statucie stowarzyszenia

Prawo o stowarzyszeniach

Statut ma regulować kwestię ustanawiania składek członkowskich.

Praktyka jest bardzo różna – od bardzo szczegółowych zapisów (wysokość, częstotliwość płacenia składek) – po zapisy ogólne, np. wskazujące tylko na organ uprawniony do decydowania o wysokości i częstotliwości opłacania składek.

Rekomendacja

Rekomendujemy zapisy ogólne – dające większą elastyczność organizacji i możliwość reagowania na potrzeby stowarzyszenia.

Warto jednak zadbać o poczucie bezpieczeństwa członków – przewidywalność.

Kto decyduje o regulacjach

Jaki organ można wskazać jako decydujący o składkach?

Może to być np.:

- walne zebranie członków,
- zarząd,
- a też np. decyzja zarządu (pod warunkiem akceptacji komisji rewizyjnej).

Podstawowe zasady zbierania składek członkowskich

Zasady zbierania składek

Zgodnie ze statutem i uchwałami władz uprawnionych do decydowania o składkach.

Sprawdź statut, uchwały!

ngo.pl

Zasady zbierania składek

Zbierając składki zadbaj o ewidencjonowanie wpłat – kto, kiedy i ile zapłacił (tym bardziej, że statut często wskazuje na konsekwencje nieopłacenia składki poprzez pozbawienie członkostwa).

Kto i jak zbiera składki – kwestia organizacyjna, wewnętrzna stowarzyszenia. Mogą wpływać na konto bankowe, może zbierać fizycznie członek zarządu lub inna wyznaczona osoba.

Zasady zbierania składek

Czy składki można ustanawiać w różnej wysokości?

Podstawowa zasada: równość członków (równe prawa i obowiązki) – równe składki.

Jeśli różnicowanie wysokości składek:

- ze względu na rodzaj członkostwa,
- w ramach tej samej kategorii członkostwa – zróżnicowanie obiektywne, weryfikowalne (np. wiek).

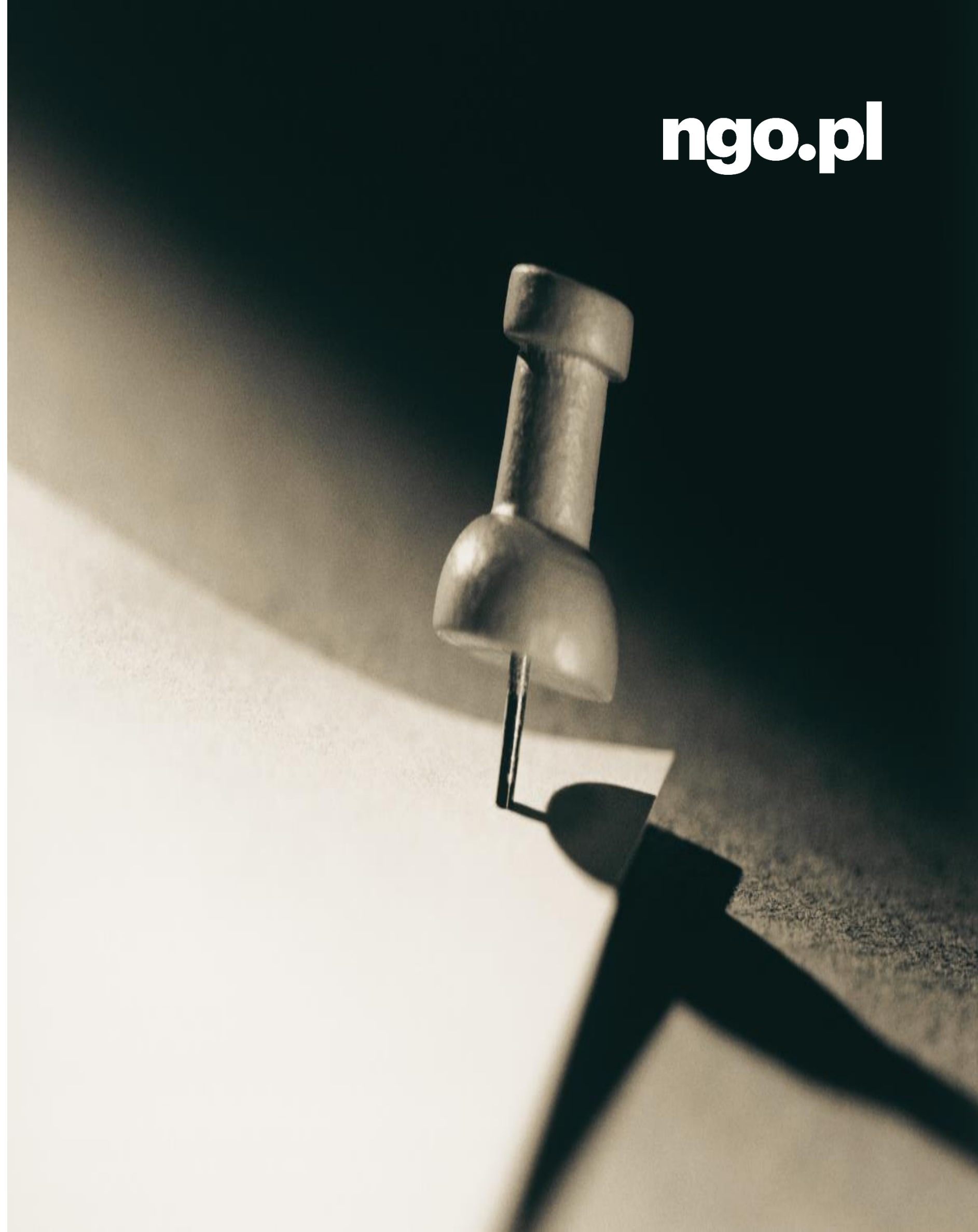

Na co można wydawać składki członkowskie

Wydawanie składek

Na działalność statutową stowarzyszenia:

- cele i środki realizacji celów (wskazane bezpośrednio w statucie),
- związane z istnieniem stowarzyszenia i służące realizacji celów.

Składki członkowskie a podatki

Podatek dochodowy od osób prawnych

Składki członkowskie są zwolnione
z podatku dochodowego
(art. 17 ust. 1 pkt 40 ustawy o PDOP).

Art. 17 ust. 1 pkt 40 ustawy o PDOP

Art. 17. [Zwolnienia przedmiotowe]

1. Wolne od podatku są:

4) **dochody podatników**, z zastrzeżeniem ust. 1c, **których celem statutowym jest** działalność naukowa, naukowo-techniczna, oświatowa, w tym również polegająca na kształceniu studentów, kulturalna, w zakresie kultury fizycznej i sportu, ochrony środowiska, wspierania inicjatyw społecznych na rzecz budowy dróg i sieci telekomunikacyjnej na wsi oraz zaopatrzenia wsi w wodę, dobroczynności, ochrony zdrowia i pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów oraz kultu religijnego – **w części przeznaczonych na te cele;**

6c) **dochody organizacji pożytku publicznego**, o których mowa w przepisach o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – w części przeznaczonych na działalność statutową, z wyłączeniem działalności gospodarczej;

40) składki członkowskie członków organizacji politycznych, społecznych i zawodowych – w części nieprzeznaczonych na działalność gospodarczą

Składki a VAT

Nie ma ogólnego zwolnienia składek z podatku VAT. Są zwolnienia, ale obwarowane warunkami.

Art. 43 ustawy o podatku od towarów i usług (VAT)

Art. 43. [Zwolnienia przedmiotowe]

1. Zwalnia się od podatku:

31) usługi oraz dostawę towarów ściśle z tymi usługami związaną, realizowane przez:

(...)

b) organizacje powołane do realizacji celów o charakterze politycznym, związkowym, patriotycznym, filozoficznym, filantropijnym lub obywatelskim - w zakresie interesu zbiorowego swoich członków, wykonywane na rzecz ich członków w zamian za składki, których wysokość i zasady ustalania wynikają z przepisów statutowych tych podmiotów, **pod warunkiem że podmioty te nie są nastawione na osiągnięcie zysków, jeżeli zwolnienie nie spowoduje naruszenia warunków konkurencji**

Co odróżnia składkę od darowizny

Darowizna

Darowizna (Kodeks cywilny art. 888 i kolejne) to forma umowy, w której darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego, kosztem swego majątku.

U darczyńcy – darowizna może być podstawą do odliczenia podatkowego.

Zwolnienie z podatku dochodowego – ze względu na realizację określonych celów statutowych (art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatku CIT).

**Kiedy pobierana kwota to składka,
a kiedy opłata za usługę**

Składka członkowska

składka (ogólna) na działania statutowe

Opłata

za konkretną usługę organizacji lub towar (sprzedaż towarów, usług)

Pobieranie opłat przez organizację jest możliwe w ramach:

- działalności odpłatnej pożytku publicznego,
- działalności gospodarczej.

Składka członkowska

Nie wymaga prowadzenia kasy fiskalnej (tylko np. księgowanie imiennych wpłat).

(rozporządzenie o zwolnieniu ze stosowania kasy fiskalnej rejestracji – załącznik p. 32 – usługi świadczone przez organizacje członkowskie)

Opłata

Pobieranie opłat (sprzedaż) co do zasady wiąże się z obowiązkiem prowadzenia kasy fiskalnej.

Dochody z pobieranych opłat mogą korzystać ze zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych (art. 17 ust. 1 pkt 4 lub 6c).

Art. 43 ustawy o podatku od towarów i usług (VAT)

Art. 43. [Zwolnienia przedmiotowe]

1. Zwalnia się od podatku:

32) usługi ściśle związane **ze sportem lub wychowaniem fizycznym** świadczone przez kluby sportowe, związki sportowe oraz związki stowarzyszeń i innych osób prawnych, których celem statutowym jest działalność na rzecz rozwoju i upowszechniania sportu, pod warunkiem że:

a) są one konieczne do organizowania i uprawiania sportu lub organizowania wychowania fizycznego i uczestniczenia w nim,

b) świadczący te usługi nie są nastawieni na osiągnięcie zysków,

c) są one świadczone na rzecz osób uprawiających sport lub uczestniczących w wychowaniu fizycznym

- z wyłączeniem usług związanych z działalnością marketingową oraz reklamowo-promocyjną, wstępu na imprezy sportowe, usług odpłatnego prowadzenia statków przeznaczonych do uprawiania sportu i rekreacji, usług odpłatnego zakwaterowania związanych ze sportem lub wychowaniem fizycznym oraz usług wynajmu sprzętu sportowego i obiektów sportowych za odpłatnością

Księgowanie składek członkowskich

Księgowanie składek

Przychodem są składki otrzymane przez organizację.

Kluczowe jest bieżące dokumentowanie i potwierdzenie wpłat składek:

- wpłaty do banku -> wyciąg bankowy,
- wpłaty gotówkowe -> pokwitowanie (np. KP, lista wpłat).

Wpis (zaksięgowanie) w ewidencji księgowej, zgodnie z datą zapłaty.

Księgowanie składek należnych czy zapłaconych?

Składki należne a jeszcze niezapłacone mogą być ujmowane w księgowości jako przychody przyszłych okresów.

Otrzymane zapłacone składki są przychodem statutowym. Jeśli to możliwe wyodrębnionym księgowo na koncie (np. przychody statutowe – składki).

	Składka członkowska	Opłata	Darowizna
Podstawa prawna	statut	ustawa o działalności pożytku publicznego	Kodeks cywilny
Zwolnienie podatkowe CIT	zwolniona (art. 17 ust. 1 pkt 40)	szczególne cele statutowe (art. 17 ust. 1 pkt 4 i 6c)	szczególne cele statutowe (art. 17 ust. 1 pkt 4 i 6c)
Zwolnienie VAT	zwolniona z VAT (jeśli nie jest opłatą za usługę!)	objęta VAT	zwolniona z VAT
Zwolnienie z kasy fiskalnej	zwolniona	objęta rejestracją	zwolniona

Jakich błędów unikać przy pobieraniu składek

- ✓ Trzymaj się zasad (statutu, regulaminu, uchwał).
- ✓ Lepiej zbieraj składki, co nie znaczy, że jest to obowiązkowe.
- ✓ Na bieżąco dokumentuj wpłaty składek.
- ✓ Opłata vs. składka: opłata nie może być składką.

ngo.pl

Słowo o wplacam.ngo.pl

Wpłacam

Dlaczego powstało

Aby wspierać stowarzyszenia i fundacje, które chcą zbierać **darowizny** na swoich stronach www (wspólne przedsięwzięcie ngo.pl i witkac.pl).

Pomagamy ogarnąć formalności oraz technikę (m.in. kontakt i umowa z operatorem płatności, automatyczny regulamin darowizn).

Jakie organizacje korzystają

Różne 😊, nie ma ograniczeń ani co do formy, ani co do rodzaju działań.

Sprawdź wplacam.ngo.pl!

Wpłatcam

Niewielka prowizja od płatności online (1,6%).

Organizacja spełniająca określone warunki formalne (m.in. musi działać minimum rok, musi mieć stronę www) może zbierać **darowizny cykliczne** (regularne, czyli co miesiąc).

Poza tym inne funkcje (mały CMS, zbieranie składek).

Organizacja musi aktywować system płatności i stworzyć kampanię. PayU weryfikuje organizację (sprawdzają formularz wpłat i regulamin).

Kreator kampanii

ngo.pl

Każdy telefon to krzyk o pomoc

Mamy ich kilkaset dziennie

Dzwonią do nas każdego dnia. Dzieci, które chcą sobie zrobić krzywdę. Tylko u nas dostają pomoc.

Czekamy na Twoją darowiznę. Ma ogromną moc.

50 zł

1 h pracy doradcy infolinii

80 zł

1 h pracy terapeuty

100 zł

opłata za utrzymanie infolinii

Wpisz kwotę zł

WPLAĆ →

Kampania realizowana za pomocą systemu [Wpłacam](#)

Przykładowa kampania

Kreator kampanii

ngo.pl

Nakarm Reksia

Pomóż nam nakarmić psy z naszego schroniska

Suma wpłat: **2047 zł**

Cel: 3500 zł

Każda złotówka się liczy!

10 zł

20 zł

50 zł

Wpisz kwotę zł

Wpłacam →

Kampania realizowana za pomocą systemu [Wpłacam](#)

Przykładowa kampania

Moduł składek

ngo.pl

Służy do zbierania składek członkowskich od członków stowarzyszenia.

Aplikacja dostarcza proste narzędzie pozwalające na szybkie dokonanie wpłaty online oraz śledzenie stanu wpłat danej osoby.

Pomaga w tworzeniu miesięcznych, kwartalnych lub rocznych zobowiązań, jakie mają regulować członkowie organizacji.

Można na bieżąco śledzić wpłaty, zarządzać członkami organizacji oraz wysyłać przypomnienia do osób zalegających z wpłatą.

Moduł składek

ngo.pl

ORGANIZACJA

- Profil
- Zarząd
- Składki
- Sklepik (Wkrótce)
- Edytuj organizację

CRM

- Kontrahenci
- Obsługa kontrahentów
- Szablony wiadomości
- Zgoda marketingowa

-- Twoja organizacja nie zbiera składek członkowskich --

Zacznij zbierać składki

Jak to działa?

Moduł składek pozwala na tworzenie i automatyzację wewnętrznych zbiórek pieniężnych w twojej organizacji.

- 1 Zdefiniuj grupy kwotowe, dzięki którym określisz wysokość składek dla danej grupy.
- 2 Dodaj składkowiczów przypisując ich do grup, które stworzyłeś.
- 3 Składkowicze dostaną powiadomienie na adres e-mail lub numer telefonu, z linkiem umożliwiającym uregulowanie należności poprzez szybki przelew internetowy.
- 4 Składkowicz zalega z opłatą składki? Wyślij mu powiadomienie ręczne o stanie jego środków.

JK Jan Kowalski
Personel

Grupa domyślna

-32.00 zł

Moduł składek we Wpłacam

wplacam.ngo.pl

Twoja organizacja prowadzi fajne działania, ale brakuje Wam pieniędzy?

Skorzystaj z Wplacam

1. Zarejestruj się we wplacam.ngo.pl

2. Dodaj profil swojej organizacji

3. Aktywuj system płatności PayU

4. Utwórz kampanię na cel statutowy

5. Wstaw kod na stronę Twojej organizacji

Wplacam.ngo.pl to darmowa aplikacja dla stowarzyszeń i fundacji do zbierania darowizn i budowania relacji z darczyńcami.

WEBINARIUM

Dziękujemy za uwagę!

Pytania i odpowiedzi

Nagrania webinarów

Znajdziesz je na: poradnik.ngo.pl/webinaria

Zapraszamy!

Poradnik

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

Portal ngo.pl powstał i rozwija się dzięki wsparciu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

**KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO**

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

**Rządowy Program
Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich**
na lata 2021–2030

NOWE FIO

**SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030**